

СВЕТИ СВЕЩЕНОМЪЧЕНИК ЕВСЕВИЙ, ЕПИСКОП САМОСАТСКИ

Този свят мъж бил епископ в гр. Самосат, който принадлежи към Антиохийската митрополия, и живял в тежкото време на арианската ерес. При император Констанций, покровител на арианите, той претърпял много скърби и гонения, но останал постоянен, мъжествен и непоколебим в изповядването на православната вяра. Когато овдовяла Антиохийската епархия, понеже антиохийският епископ Евдоксий /арианин/ бил преместен в Цариград, то Евсевий много допринесъл да бъде избран на негово място св. Мелетий. Арианите, силни при царския двор, се съгласили на това, понеже считали, че Мелетий е техен съмишленник. Но още от първите думи на новия епископ към антиохийския народ всички узнали, че той ще бъде твърде ревностен защитник на православието. Тогава арианите започнали да го преследват и скоро убедили царя да го свали и прати на заточение. А при Евсевий се пазел актът за избирането на Мелетий, подписан от всички участници в избора. Арианите поискали да им се предаде този акт, който свидетелствал против тях. Евсевий отказал това. Те го заплашвали, че ще му отсекаат дясната ръка. Евсевий им протегнал и двете ръце, като казал: "Отсечете и двете, но общото решение, доказващо законността на Мелетиевия избор и беззаконието на арианите, няма да ви предам, освен по решение на събора". Арианите се върнали празни и сам царят похвалил твърдия дух на достойния самосатски епископ. В царуването на Юлиан Отстъпник, когато Христовата църква се подложила на нови гонения, св. Евсевий продължавал твърдо и неуклонно да служи на Господа, като подкрепял слабите и се стараел

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

да усмири вълненията, навсякъде причинявани от гонението и от еретическото учение. Такава също дейност му предстояла и при император Валент – новия покровител на арианството. Тогава всички православни епископи се сдружили и с общи сили се стремели да противодействат на злото, което бързо се разпространило. Името на Евсевий Самосатски се споменава наред с твърдите защитници на истината. Както много епископи – защитници на истинската вяра, така и Евсевий бил подложен на гонение и пратен на заточение. На негово място бил назначен арианин. Новият император Грациан върнал на катедрите всички православни епископи. Тогава и св. Евсевий се върнал в Самосат, но скоро умрял от раната, която една жена – арианка му нанесла по главата.

© Жития на светиите. Синодално издателство, София, 1991 година, под редакцията на Партений, епископ Левкийски и архимандрит д-р Атанасий (Бончев).